

Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 6-7(11-12), 2006

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2006**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:016776>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-10**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[Universty of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

AMAC

ALMAE MATRIS CROATICAE ALUMNI

GLASNIK SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ISSN 1334-1081

Zagreb, 31. ožujka 2006.

Broj 6-7 (11-12)

Na kraju rektorskoga mandata

Zadovoljstvo mi je i čast na kraju mojega rektorskog mandata opet se u uvodniku *Glasnika* naše *Almae Matris* obratiti alumnima Sveučilišta u Zagrebu i svim dragim društvima i prijateljima.

Na početku svojega mandata, puna entuzijazma i radnog elana, pisala sam o razvoju visokog obrazovanja, o trendovima u svijetu i na europskim sveučilištima, o svojoj osobnoj viziji, koncepciji i planovima razvitka Sveučilišta u Zagrebu, onako kako sam sve to i predstavila u svojem rektorskom programu. Cilj mi je bio povisiti razinu svih aktivnosti Sveučilišta – od organizacije i mehanizama financiranja visokog obrazovanja i znanosti, metoda podučavanja i učenja uz promjenu strukture studija, preko poboljšanja i inovacija studijskih programa pa sve do novih odnosa s okruženjem: državom, gospodarstvom, studentima, fakultetima međusobno, sveučilištima u Hrvatskoj, Europi i svijetu.

U četiri mandatne godine dogodilo se mnogo toga. Započeo je proces promjena u svim nabrojenim područjima. Negdje stojimo na pragu promjena, negdje drugdje smo duboko zakoračili, a u nekim trećim aktivnostima postigli smo mnogo jer već funkcioniramo na višoj, kvalitetnijoj razini. Svatko tko je dobronamjeran i tko dobro poznaje Sveučilište u Zagrebu iznutra, njegove aktivnosti i pozicije u Hrvatskoj, kao i percepciju Sveučilišta izvan granica Hrvatske, visoko će ocijeniti rad i djelovanje ove visokoobrazovne institucije i njegova vodstva. Meni osobno bilo bi posebno drago da se što više članova AMAC/AMCA upozna i s otporima prema promjenama i barijerama na putu povećanja kvalitete našeg djelovanja, kao i s našim naporima i

radom na putu prema visokoj kompetentnosti naših diplomiranih studenata, magistara i doktora znanosti. Da, prepreke na putu cjelovite realizacije mojega rektorskog mandata bile su mnogobrojne i razlog su brzine kojom svladavamo promjene, a time i razlog razine do koje smo došli u proteklom razdoblju. Koje su to prepreke i otpori? – zapitat će se zainteresirani. To su: otpor prema promjenama – inherentna inercija akademske zajednice, mentalitet akademske zajednice stvoren u određenom sustavu, profit kao pokretačka snaga, ponekad nepravedno stečena prava, ... uz zanemarivanje temeljnih akademskih vrijednosti, zajedničkog identiteta, sustavnog razmišljanja, harmonije i ravnoteže u sveučilišnom razvoju, te napose nedovoljnog nastavnog potencijala i materijalnih sredstava. Prije četiri godine u uvodniku sam pisala da ću u rektorskom programu određenu pozornost posvetiti i AMAC/AMCA društvima. Uvjerena sam da ste preko *Glasnika* bili redovito i dovoljno informirani o svemu što smo poduzimali, posebice preko članova našeg Povjerenstva. Dopustite da se ovom prigodom kratko i kritički osvrnem na tu tematiku. U mnoštvu svakodnevnih dužnosti i dugoj listi prioriternih zadataka, vodstvo Sveučilišta stalno je pratilo aktivnosti vezane uz AMAC/AMCA. Rekoh, pratilo. No, Povjerenstvo je zahtijevalo više podrške (profesionalni ured i više materijalnih sredstava) od Rektorata. Ono kao i naša fakultetska društva bili su vrlo aktivni na lokalnoj razini, što vrlo poštujem i visoko vrednujem, ali daleko manje na razvoju *alumni koncepcije*. Pritom, pod alumni koncepcijom podrazumijevam klimu i djelatnost alumna kao i na američkim sveučilištima. Što sam ja osobno tome pridonijela (uz sve moje ostale dužnosti)? Prvo, rektori/predsjednici nekoliko poznatih američkih sveučilišta prenijeli su mi svoja iskustva i potanje me upoznali s metodama i djelovanjima njihovih alumna. Nedostižno u kratkom vremenu! Drugo, prošetala sam web-stranicama europskih sveučilišta tražeći aktivnosti njihovih alumna. Nakon što sam se uvjerila da *alumni filozofija* gotovo ne postoji u Europi, naišla sam na austrijsko Sveučilište u Linzu, koje ima koncept razvoja i djelovanja svojih alumna. Na sreću to je Sveučilište i član mreže sveučilišta *Donau Rectors' Conference* (49 sveučilišta Podunavske regije) kojom predsjedam u akademskoj godini 2005./06. Treće, posjetila sam Sveučilište u Linzu i njihovu *alumni organizaciju* te ih zamolila da budu nositelji, a Sveučilište u Zagrebu koordinator projekta koji smo prijavili pri komisiji Europske Unije, (*Tempus program*). O sadržaju projekta, prihvaćanju ili neprihvaćanju, kao i o listi predviđenih aktivnosti i rezultata bit ćete na vrijeme obaviješteni.

Toliko za ovaj put.

Iskreno vaša
Helena Jasna Mencer

Sadržaj

Uvodnici

H. J. Mencer, <i>Na kraju rektorskoga mandata</i>	1
G. Pifat-Mrzljak, <i>Sažetak rada Povjerenstva i Predsjedništva</i>	2
AMAC/AMCA MUNDUS	
N. Demarin, <i>Program hrvatskih studija na Sveučilištu u Torontu</i>	3
V. Blažina, <i>AMCA Québec</i>	4
A. Joos, <i>AMCA Sydney Inc</i>	4
I. Košak, <i>Bivši studenti grade budućnost</i>	5
AMAC/AMCA DOMUS	
M. Pospišil, <i>AMCA FAZ</i>	6
<i>Apel za očuvanje naziva dipl. ing. (I. Džeba)</i>	6
<i>Muzej graditeljske baštine (I. Džeba)</i>	6
Eppur si muove!	
<i>Registracija AMAC-Saveza</i>	7
<i>Vijesti iz AMAC-CH</i>	7
<i>Knjiga o I. Malecu (V. Marić)</i>	9
<i>Doktorat honoris causa E. Marinu</i>	9
Kronika	
<i>250. obljetnica rođenja W. A. Mozarta (J. Milić)</i>	5
<i>Obilježavanje 100. obljetnice rođenja V. Preloga (M. Kaštelan-Macan)</i>	7
<i>15. obljetnica Akademskog zbora V. Prelog (Š. Cerjan-Stefanović)</i>	8
<i>Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture (Z. Jelaska)</i>	9
<i>Donacija L. W. Phillipsa (Z. Klen)</i> ...	9
<i>Hrvatska u EU – perspektive i rokovi (V. Marić)</i>	11
<i>J.J. Strossmayer i Sveučilište u Zagrebu (R. Franz-Štern i J. Milić)</i>	12
In memoriam	
<i>Grof Eltz Vukovarski (J. Milić)</i>	11

Sažetak rada Povjerenstva za poslove AMAC-a i Predsjedništva AMAC-Saveza u godini 2005.

Glavna aktivnost Povjerenstva za poslove AMAC-a i Predsjedništva Saveza nakon održavanja III. Sabora i tijekom 2005. bila je usredotočena na registraciju AMAC – Saveza bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu. Savez je svakako trebalo registrirati, jer bi se u protivnom smatrao nepostojećim. Naime, *Dogovor o osnivanju Saveza bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu*, koji su 1992. potpisali predstavnici AMAC/AMCA društava Mundus i Domus, nikad nije bio prijavljen mjerodavnim tijelima državne uprave pa je jedan od osnovnih zadataka Povjerenstva, koje je godine 2002. imenovala rektorica H. J. Mencer, bio uskladiti status Saveza s važećim zakonskim propisima. A to se nije moglo napraviti bez donošenja Statuta i registracije. Budući da je donošenje Statuta na III. Saboru bilo odgođeno, predloženo je i na Povjerenstvu prihvaćeno da se sazove sjednica Sabora s izabranim zastupnicima onih udruga koje su se već ranije bile izjasnile za prihvaćanje Statuta i koje su Povjerenstvu dostavile sve dokumente potrebne za registraciju. Prema hrvatskom *Zakonu o udrugama* za udruživanje u Savez dovoljan je bio pristanak najmanje triju udruga. Budući da je ispravne dokumente za registraciju AMAC Saveza do osnivačke sjednice Sabora dostavilo devet udruga, bili su ispunjeni svi zakonski uvjeti. Na osnivačkoj sjednici Sabora, 22. veljače 2005., jednoglasno je donijet Statut Saveza i Odluka o pokretanju postupka za registraciju te su izabrani članovi upravnih tijela. Jasno je da se i Statut i sastav upravnih tijela Saveza može u budućnosti mijenjati kad to zaključi većina zastupnika na Saboru, koji se sukladno Statutu saziva jedanput u dvije godine, ali se može sazivati i u kraćim razmacima. Predsjedništvo namjerava sazvati Sabor čim se prikupi dovoljan broj pristupnica za primanje novih udruga u članstvo. Potvrda o registraciji stigla je koncem srpnja 2005., no pravi početak djelovanja Saveza bit će nakon što mu se priključe društva AMAC/AMCA Mundus u obliku i na način kako to budu mogli s obzirom na eventualna zakonska ograničenja koja imaju u zemljama u kojima djeluju. Ne budu li se svi mogli priključiti kao udruge, ostavljena je mogućnost da zainteresirani pojedinci postanu članovima Središnjice AMAC Saveza. Što se tiče udruga AMAC/AMCA Domus, očekujemo od onih koje nisu imale potpunu dokumentaciju, da završe proces vlastite registracije i uključe se u članstvo Saveza.

Treba reći da je za osnivanje i registraciju Saveza lakše bilo prikupiti dokumentaciju od domaćih udruga jer one većinom djeluju u Zagrebu i djeluju sukladno hrvatskim propisima. Savezu koji je jednom registriran bit će mnogo lakše pristupati, jer se za nove sastavnice ne traži sve ono što je trebalo predočiti prilikom registracije. Stoga, kad se pojedine udruge bilo domaće bilo inozemne prijave s dokumentacijom predviđenom u Statutu, odnosno u *Izjavi (pristupnici)*, o njihovu primanju odlučivat će isključivo Sabor Saveza pa vjerujemo da će sve ići puno jednostavnije. Jasno je da će ubuduće sastav članova Predsjedništva odražavati sastav Saveza koji će se proširiti s članovima iz inozemstva kad društva AMAC Mundus pristupe Savezu. Na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu predviđeno je otvaranje Ureda AMAC-a koji će se osnovati kao dio prijavljenog TEMPUS projekta kojim se želi povezati alumni članove Sveučilišta u Zagrebu s udrugama AMAC Mundus kao i s alumnima partnerskih sveučilišta. Time se želi ojačati interakciju akademske zajednice s gospodarstvom, osnažiti proces znanstvene evaluacije, potaknuti promociju Sveučilišta – naše *Almae Matris* itd.

Aktivnost Saveza ilustrira se i putem *AMAC Glasnika* kojega je prvi broj izašao u ožujku 2003., a upravo je pred vama dvobroj 6-7(11-12). Uobičajeno *Glasnik* prikazuje djelovanje udruga AMAC Mundus i AMAC Domus uz niz ostalih informacija zanimljivih za alumni članove. Mnogi naši čitatelji su nam izjavili da im naš *Glasnik*, koji izlazi zahvaljujući financijskoj potpori Rektorata, puno znači. Nastojat ćemo uz ovaj dvobroj priložiti dva obrasca (koji se mogu naći i na web stranicama AMAC-a): a) *Izjava/pristupnica za skupno pristupanje AMAC/AMCA društva AMAC-Savezu* i b) *Pristupnica za osobno pristupanje u Središnjicu Saveza* – što vrijedi kako za bivše studente i prijatelje Sveučilišta u domovini tako i za sve u inozemstvu. Činjenica je da su mnogi bivši studenti izgubili vezu sa svojim matičnim fakultetom, međutim vezu sa svojim Sveučilištem ne bi smjeli nikada izgubiti. Stoga je Središnjica svima otvorena s uvjerenjem da nas to može potaknuti da djelujemo koordiniranije i međusobno efikasnije.

Vaša Greta Pifat-Mrzljak

AMAC – ALMAE MATRIS CROATICAE ALUMNI, Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

© Osnivač i nakladnik: Sveučilište u Zagrebu, p.p. 407, HR-10002 Zagreb, Croatia; www.unizg.hr/amac/; © UREDNIŠTVO: prof. dr. sc. Ivica Džeba, Bojana Božanić, dr. sc. Krunoslav Kovačević, prof. emer. dr. sc. Branko Kunst, prof. dr. sc. Edi Maletić i prof. emer. dr. sc. Zvonimir Šeparović; © Glavna urednica: prof. dr. sc. Greta Pifat-Mrzljak, pifat@irb.hr; tel. ++385(0)1 456 11 27; © Izvršni i grafički urednik: Josip Milić, dipl. iur., jmili04@yahoo.fr; © Lektorica: Višnja Milaković, prof., vmilakovic@unizg.hr; © Tajnica Središnjice AMAC-a pri Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu: Irena Stopfer, prof., p.p. 407, HR-10002 Zagreb, (TMT 14), tel. ++385(0)1 456 42 26, faks: ++385(0)1 483 06 02, istopfer@unizg.hr; amac@unizg.hr; © Izlazi dvaput na godinu; © Tisak: Sveučilišna tiskara, Zagreb.

PROGRAM HRVATSKIH STUDIJA NA SVEUČILIŠTU U TORONTU

Početak ljeta 2005. AMCA Toronto primila je s najvećeg kanadskog sveučilišta University of Toronto, Department of Slavic Languages and Literatures, hitan poziv za spašavanje *Programa hrvatskih studija*. Pismo na hrvatskom potpisali su doc. dr. sc. Ralph Bogert, predstojnik Katedre za hrvatske studije, i gospođa Mirna Šolić, lektorica hrvatskoga jezika.

Iz podužeg pisma izdvajamo: *Bila bi neprocjenjiva šteta da se hrvatski jezik prestane izučavati na odsjeku na kojem se redovito održava nastava iz većine slavenskih i ugro-finskih jezika i književnosti za stalnom potporom matičnih zajednica (češki, estonski, finski, hrvatski, mađarski, makedonski, poljski, ruski, slovački, srpski, ukrajinski), te da nestane s akademske institucije u urbanoj sredini koja sebe definira kao multikulturalnu i u kojoj se govori više od 150 jezika. Isto tako, nastava hrvatskog jezika od velike je važnosti za sve koji ne žele zaboraviti svoj identitet, te koji žele sudjelovati u razvitku moderne Hrvatske, zemlje velikih političkih i socijalnih promjena i ekonomskih potencijala, na koju smo svi ponosni.*

Činjenica da je apel spašavanja upućen na adresu AMCA Toronto nije slučajna. Već od dana svojega osnutka ovo društvo njeguje prisan odnos sa Sveučilištem u Torontu, napose preko profesora R. Bogerta koji je doktorirao u Zagrebu. Između ostalog, on je bio jedan od prvih predavača na našoj danas već tradicionalnoj tribini s temom o Miroslavu Krležu, nakon čega su slijedili brojni drugi renomirani predavači s istog sveučilišta.

Prema nekim procjenama, u Torontu i široj okolici po broju i gustoći stanovnika živi najveća populacija Hrvata izvan Hrvatske. To je naša velika sreća, ali i obveza. Mi se osjećamo dužnima pomagati održavanju vitalnosti te zajednice, jer time pomažemo i sebi i cijelom hrvatskom biću. Ukazala se, dakle, prilika da AMCA demonstrira inicijativu i vodstvo koji se od jedne takve udruge i očekuje.

Ne želeći ništa prepustiti slučajnosti, AMCA je organizirala hitan sastanak s predstavnicima Torontskog sveučilišta odgovornim za *Program hrvatskih studija*, kojem su se odazvali Ms. Christina Kramer, Chair, Department of Slavic Languages and Literatures; Ms. Monica Lin, Associate Director, Development and Alumni, Office of Advancement; te Mr. Ralph Bogert, Department of Slavic Languages and Literatures. Predstavnici AMCA bili su gospođa Nada Sesar-Raffay, odgovorna za donacije; gospodin Zdravko Weing, odgovoran za financije; te Nikola Demarin, predsjednik.

Sastanak na Sveučilištu bio je prijateljski i vrlo informativan. *Program hrvatskih studija* na UoT predaje se u okviru Odjela za slavenske jezike i literature pod vodstvom profesorice Christine Kramer. Imajući u vidu široku hrvatsku zajednicu u Torontu, profesor Ralph Bogert, specijalist za južnoslavenske jezike, stvorio je impozantan *Program hrvatskih studija* koji pokriva mnoge aspekte hrvatskoga jezika, literature, folklor, glazbe i kulturne povijesti. Brojem upisanih studenata hrvatski je pri samom vrhu, odmah iza ruskoga. Prošle godine programu je pristupilo ukupno devedeset četvero studenata, od kojih je 15-ero upisalo tečaj naprednog hrvatskog, 24-ero povijest kulture, a 54-ero sudionika završilo je tečaj iz književnosti. Ove je godine na tečaju hrvatskog jezika za početnike upisano tridesetero studenata, dok ih je, primjerice, na naprednom tečaju češkog jezika upisano samo petero. Saznali smo također da se osim ruskog i ukrajinskog svi ostali programi financiraju isključivo kroz donacije njihovih zajednica. Tako finska zajednica s tri milijuna dolara financira permanentnu katedru (chair) finskog programa, estonska zajednica svoj program s milijun dolara, a poljska svoj sa 500.000 dolara. Program makedonskog jezika već se godinama financira godišnjim organiziranjem golf turnira.

Nakon sastanka Upravni odbor AMCA-e odlučio je poduzeti brzu akciju informiranja sveukupne hrvatske zajednice u Torontu o opasnosti ukidanja *Programa hrvatskih studija*. Koristeći *Croata International adresar* poslan je pismeni apel na 250 adresa prominentnih hrvatskih poslovnih ljudi u Sjevernoj Americi te elektroničkom poštom članstvu AMCA-e na više od 200 adresa. Apel je uručen i sudionicima domjenka koji je organizirao Konzulat RH u Torontu. U pismu se između ostalog kaže: ... *Ne dopustite da*

se ugasi program hrvatskog jezika na UoT, te odgovorite na ovo pismo koje je možda posljednji apel i nada za održavanje nastave hrvatskog jezika. Ne štedite kada je u pitanju Vaša domovina ili materinski jezik, i znajte da će i najmanja donacija pomoći. AMCA Toronto će sav čisti prihod sa svoje godišnje 'fund raising' večere pokloniti fondu hrvatskog jezika na UoT. Nadamo se da će i ostale udruge i zavičajni klubovi hrvatske zajednice poduzeti slične dobrotvorne akcije ...

Život općenito, a tako i život udruge poput AMCA-e, odvija se u malim pomacima, gotovo neprimjetnim običnim promatračima. Tako se sudionicima često čini da se ništa ne događa i stoga nastupa nezadovoljstvo, apatija i razočaranje. Često se rade usporedbe sa sličnim udrugama kao na primjer s Alumni asocijacijom UoT-a ili bilo kojom drugom alumni udrugom američkih sveučilišta. Od udruge se očekuju velika i herojska djela. Međutim, nijedno veliko djelo, nijedna lavina ne će se dogoditi bez malih pomaka. Glede *Programa hrvatskih studija* dogodila se lavina ljubavi prema vlastitoj kulturi. Zajednica je pokazala da se ne šteti kada su u pitanju domovina ili materinski jezik. Skupljeno je više nego dovoljno novca neophodnog za nastavak ovogodišnjeg *Programa hrvatskih studija*.

AMCA Toronto, brojem članova i aktivnostima, vjerojatno je najveća u AMCA Mundusu. Naše bogatstvo ne mjeri se težinom naših bankovnih računa, jer bi to bilo jako malo u usporedbi s bogatstvom zajednice, već bogatstvom ideja i ljubavi s kojom smo spremni boriti se za te ideje. No, temelj je svega zalaganje i dobrovoljni rad ljudi u Upravnom odboru. Darko Desaty i Zdravko Weing već se godinama brinu o članstvu i financijama, Krešo Mustapić besprijekorno organizira godišnju večeru za koju se redovito traži karta više, a bez entuzijazma Nade Sesar Raffay teško bi se skupio traženi novac. Uz njih su uvijek prisutne poštivne Ana Arhanić, Srebrenka Bogović i Ksenija Tolusić.

Hrvatska zajednica u Torontu i okolici poznata je po svojoj velikodušnosti. Primjeri su mnogobrojni, a navest ćemo samo neke. Za vrijeme 'bišve Jugoslavije' Hrvati su donirali oko milijun dolara da bi se financirala permanentna katedra za nastavu hrvatskoga jezika na University of Waterloo nedaleko od Toronta. Bio je to gigantski uspjeh za zajednicu, tim više što se to dogodilo u vrijeme borbe za identitet hrvatskoga jezika. Tijekom Domovinskog rata, zajednica je skupila milijune dolara kako bi pomogla ugroženoj domovini. Nakon proglašenja neovisnosti, Hrvati su za hrvatsko veleposlanstvo skupili preko milijun dolara za kupnju i obnovu jedne od najljepših zgrada u Ottawi. Filantropist Ivica Zdunić darovao je sto pedeset tisuća dolara za financiranje fundusa hrvatskih knjiga u torontskoj Sveučilišnoj knjižnici; druga Malteških vitezova pod vodstvom dr. Mihića nedavno je skupila desetke tisuća dolara koji su poslani u Hrvatsku za projekt deminiranja.

Ovakvi primjeri velikodušnosti i očite vibrantne snage naše zajednice inspiriraju nas i potiču na djelovanje kojim ostvarujemo ne samo ciljeve i kontinuitet naše zajednice već sudjelujemo u izgradnji šireg kanadskog multikulturalnog društva te dobiti Hrvatske u globalnoj zajednici država. Čvrsto vjerujući u to te imajući mandat promoviranja znanja, istine i kulture, sljedeći naš cilj i veliki izazov jest animiranje zajednice za prikupljanje sredstava koja bi osigurala permanentnu nastavu *Programa hrvatskih studija* na najvećem kanadskom sveučilištu University of Toronto. Vjerujemo da naše ambicije nisu neostvarive.

Nikola Demarin, predsjednik AMCA Toronto

AMCA TORONTO – Izvadi iz Kalendara za 2006.

27.01.06. Dr. A. Bezjak, <i>Living with cancer</i>
17.02.06. Dr. V. Grubišić, <i>Čudesni, čudotvorni i začudni Sveti Jeronim</i>
10.03.06. Nj.E. V. Mrđen Korać, <i>Izazovi pred veleposlanicom RH u Kanadi</i>
28.04.06. V. Dodig, <i>Wealth Management in Canada</i>
19.05.06. Prof.dr. H.J. Mencer, <i>Bolonjska deklaracija i Sveučilište u Zagrebu</i>
08.10.06. AMCA WALKING TOUR
27.10.06. AMCA FUNDRAISING DINNER
17.11.06. TBA
01.12.06. AMCA ANNUAL MEETING

AMCA QUÉBEC – AKTIVNOSTI U 2005.

Novi Upravni odbor AMCA Québec izabran je na Godišnjoj skupštini, koja je održana koncem siječnja 2005. Zoran Klobučar, izabran je za novog predsjednika, Mato Guska za potpredsjednika, Vesna Poljičak za rizničarku te Ivanka Ribarević za tajnicu. Ostali članovi Upravnog odbora su Vjeran Hodko, Velda Lulić, Mate Poljičak (bivši predsjednik), Ante Padjen (predsjednik-osnivač) i Vesna Blažina.

Ključni događaj godine bila je svečana hrvatska večera održana 30. travnja u dvorani Hrvatske katoličke misije u Montrealu. Na toj su večeri novčane nagrade AMCA Québec dobili montrealški studenti hrvatskog podrijetla Lovro Bartulović, Catherine Filchich, Kristian Hodko, Marko Jelavić, Damir Metz-Fleury i Tomislav Vrljičak koji su bili naši gosti. Sav prihod večeri, kao i obično, išao je u korist studenata.

Tema večeri bili su odnosi Republike Hrvatske i Europske Unije. Gilles Cloutier, počasni konzul RH u Québecu, inače stručnjak za međunarodni razvoj i financiranje korporacija, koji je odigrao važnu ulogu u pripremanju nekoliko srednjoeuropskih zemalja za priključenje EU, održao je predavanje pod naslovom *RH i EU: udvaranje ili brak?* komentirajući razne uvjete i prilagodbe potrebne za članstvo u Europskoj Uniji.

Istvan Csejtej, generalni konzul Republike Mađarske u Québecu, govorio je o Mađarskoj u EU: *Je li ta nova zvijezda (na zastavi EU) zaista bila vrijedna tolike muke?* I. Csejtej osobito je naglasio mađarske stavove u vezi s proširenjem EU i posebno podvukao kako Mađarska svesrdno podupire i želi što skorije članstvo RH. Marijan Orešnik, savjetnik u Veleposlanstvu RH u Ottawi, govorio je o najnovijem razvoju događaja u vezi s članstvom RH u EU.

Gosti večeri bili su također Miroslav Kozich, voditelj ureda ČSA u Montrealu, sa suprugom Olgom te Josef Brody, predsjednik Kanadsko-slovačkog profesionalnog i poslovnog društva u Montrealu, u pratnji supruge Olge.

Uzvanike je osobito oduševio nastup ženske »Klape Montreal« pod vodstvom Kate Wiens u sastavu Lara Dyck, Serena Emerson, Jane Lazarovich, Claire Noonan i Kate Tennis. Sve su one studentice glazbe na Sveučilištu McGill. »Klape Montreal« pjevala

je tradicionalne dalmatinske pjesme u obradi Kate Wiens. Gosti su u početku s nevjericom primili najavu nastupa jedne klape u kojoj nijedna od članica nije hrvatskoga podrijetla i ne govori hrvatski. Međutim, sve su njihove sumnje nestale u trenutku kada su djevojke prekrasnih glasova zapjevale na besprijekorom hrvatskom. Kada su još k tome završile s *Ne dirajte mi ravnicu*, došlo je do kulminacije snažnih emocija, vlažnih očiju i ovacija dvorane na nogama. Tako su studentice glazbe, koje su prvi put nastupile pred publikom, otkrile moć svojega umijeća, a Hrvati Montreała i njihovi gosti proveli su jednu nezaboravnu večer uživajući u njihovom muziciranju. Prije dvije godine Kate Wiens je sasvim slučajno otkrila klapsko pjevanje na Internetu. Toliko joj se svidjelo da je zatražila i dobila stipendiju koja joj je omogućila da provede ljeto u Hrvatskoj i prisustvuje festivalima klapa. Kada je čula prvu žensku klapu u Dalmaciji, odlučila je u Montrealu osnovati žensku klapu što je, uz sudjelovanje još osam studentica glazbe te uz pomoć mlade pijanistice Margarete Jerić iz Montreała, provela u djelo. Kate Wiens i njezine kolegice sada su završile studij i osule su se nažalost po cijeloj Kanadi i SAD. Ipak, Kate Wiens nas je uvjeravala da će, ma gdje bila na kugli zemaljskoj, opet osnovati žensku klapu. Odmah nakon vrlo uspješnog nastupa, »Klape Montreal« je snimila CD tako da je taj trenutak njihova dostignuća ostao trajno zabilježen.

AMCA Québec povremeno organizira predavanja za svoje članove i hrvatsku zajednicu u Montrealu. Tako je 17. studenog Ivica Anić, iz Veleposlanstva RH u Ottawi, govorio o konzularnim poslovima i najčešćim administrativnim problemima s kojima se susreću Hrvati u Kanadi.

Božićni domjenak AMCA Québec održan je 26. studenog uz kabaretski program »Crni mačak« koji su nam priredili članovi grupe Histrioni iz Toronta, mnogi od njih i članovi AMCA Toronto. Scene Zagreba iz 1926. u režiji Nine Kleflin, nasmijale su dobro raspoloženu publiku koja je dugim pljeskom nagradila naše goste iz Toronta.

*Vesna Blažina,
bivša predsjednica AMCA Québec*

ALMAE MATRIS ALUMNI CROATICAE SYDNEY INC

Na Godišnjoj skupštini (Annual General Meeting) održanoj 30. listopada 2005. izabrano je novo vodstvo AMAC Sydney u sastavu: Katherine Čurić, predsjednica; Ariana Joos, tajnica; Duško Špalj, rizničar te članovi (Committee members): Zinka Ciko, Georgia Deretić, Nikola Korecki, Zinka Korecki, Tomislav Joos i Ksenija Ribić.

U organizaciji AMAC-Sydney, koji već godinama promiče hrvatsku kulturu i potiče kulturnu suradnju između Australije i Hrvatske, uz pomoć generalnih konzulata RH u Sydneyu i Melbourneu te Veleposlanstva RH u Canberri, Mario Perestegi, poznati orguljaš iz Zagreba, održao je u rujnu 2005. tri vrlo uspjela koncerta na kojima je bilo više od tisuću posjetitelja. Koncerti su bili u katedralama u Sydneyu i Melbourneu, te u reprezentativnom glazbenom centru Wesley Music Centre u Canberri u sklopu glazbenog festivala Bloom Music Festival.

Izborom programa i nastupima M. Perestegi je u Australiji iznimno uspješno promovirao hrvatsku orguljašku baštinu, ali i suvremenu glazbu. Nakon što je dokazao svoju virtuoznost s Bachom i ugodio publici romantičnim Césarom Franckom, sav je ostali dio programa ispunio djelima hrvatskih majstora, od anonimnih skladatelja iz 17. stoljeća do Bajamontija i Dugana te do suvremenih A. Klobučara, J. Magdića i B. Papandopula, uz izvrsno balansiranje starog i novog, živog i meditativnog.

Dodatnim predavanjem o razvoju crkvenih orgulja u Hrvatskoj održanim u Sydneyu za širu javnost i mnogo opsežnijim i stručnijim predavanjem u Canberri za profesore i polaznike Orguljaške glazbene škole M. Perestegi maksimalno je iskoristio priliku da promovira hrvatsko orguljaško stvaralaštvo i zapanji prisutne ljepotom i obiljem prekrasnih crkvenih orgulja. Tom je, naime, prigodom, kao i za koncert u sydneyjskoj katedrali, priredena i pokretna izložba fotografija hrvatskih orgulja.

Australska stručna javnost pokazala je veliko zanimanje za daljnje kontakte i suradnju te uvrštavanje djela hrvatskih skladatelja, a prije svega A. Klobučara, u program rada sa studentima, te nabavu orguljaške glazbene literature za glazbene biblioteke u Australiji. Time će se osigurati uključivanje hrvatskih skladba u repertoar sadašnje i buduće generacije australskih orguljaša.

Koncert u Canberri uživo je snimala glazbena radio postaja Art Studio i uvrstila ga u svoj program za široku slušalačku publiku. Koncert je snimljen na CD i može se nabaviti po vrlo pristupačnoj cijeni.

Vrlo smo zadovoljni entuzijazmom i profesionalnošću s kojima je M. Perestegi pristupio pripremanju i obavio ovu iznimno uspješnu australsku turneju. U ime AMAC-a zahvaljujemo mu i ovom prilikom. M. Perestegi nastupao je besplatno, troškove avionske karte za Australiju snosilo je Ministarstvo kulture RH i Grad Zagreb, a troškove organizacije koncerta, boravka i transporta u Australiji AMAC-Sydney i konzularna predstavništva.

AMAC-Sydney osnovao je 2005. godišnju novčanu *Nagradu Nikša Ciko Award* i priznanje za maturanta s najboljim rezultatom iz hrvatskog jezika u New South Walesu. U Australiji se hrvatski jezik, kao i više jezika drugih etničkih zajednica, može učiti u državnim školama i polagati kao maturalni predmet. Nagradu smo nazvali u spomen na nedavno preminulog člana Nikšu Cika, koji je bio jedan od osnivača, predsjednik i vrlo aktivan član AMAC-a. Svrha je nagrade javno priznanje i podrška učenicima te poticaj novim naraštajima za učenje hrvatskoga jezika. Nagrada se dodjeljuje na maturalnoj večeri svih učenika hrvatskog jezika, a reportaža se objavljuje u australskom hrvatskom tisku.

*Ariana Joos,
tajnica AMAC Sydney*

BIVŠI STUDENTI GRADE BUDUĆNOST

Udruženja bivših studenata europskih sveučilišta niču, prema američkom uzoru, poput gljiva poslije kiše. Da nije riječ samo o još jednom vidu amerikanizacije *Staroga kontinenta*, znamo iz povijesti. Alumni organizacije stara su pojava doživotne veze studenata i visokih učilišta kako sa starim njemačkim tako i s ostalim europskim sveučilištima, a zna se da su prema njihovu uzoru stvarana sveučilišta u *Novome svijetu*. Razlika između američkog i europskog školskog sustava samo je prividna. Porezni sustav u Sjedinjenim Državama donatore znanstvenih i obrazovnih institucija nagrađuje oslobađanjem od poreza, dok se u Europi školstvo održava iz poreza. Analiza sveučilišnih prihoda pokazuje kako i europski porezni obveznici mogu svoje donacije uračunati u rashode koji se ne oporezuju, a na drugoj strani, američka sveučilišta se s više od dvadeset posto koriste sredstvima iz proračuna američkog Ministarstva za obranu koja se dijele na izravne dotacije za znanstvena istraživanja i na stipendije za veterane.

Iako se novčana sredstva koja stoje američkom i europskom visokom školstvu ne razlikuju u iznosu, uočljiva je razlika u uspješnosti primjene znanja i korištenja znanstvenih institucija u Sjedinjenim Državama. Za konkurentnost američkog gospodarstva bitno je da se temelji na uspješnoj suradnji znanosti i poduzetništva. Veza između sveučilišta i poduzeća je lokalno, ali i globalno ostvarena kroz alumni organizacije u kojima se, gotovo familijarno, njeguje doživotna veza bivših studenata sa svojim sveučilištem. Na obostranu korist. Pragmatički pluralizam američkog društva omogućava da se te veze ostvaruju bez formalnih i birokratskih prepreka.

U Europi je to bitno drugačije. Tako npr. zakoni iz tridesetih godina brane i onemogućavaju apsolventu jednog tehničkog fakulteta u Njemačkoj poduzetničku djelatnost za koju je potrebna dozvola cehovskog udruženja.

Griješimo kada tražimo naše ljude, koji su se obogatili u inozemstvu, kako bi donijeli novac u Hrvatsku i tako pomogli privrednu, jer imamo jak intelektualni potencijal, koji ne koristimo. Pretpostavljam, da je tim riječima Predsjednik Republike Hrvatske na III. SABORU AMAC/AMCA želio odati priznanje vrlinama i vještinama koje su bivši studenti stekli u migraciji, ali ta izjava ostaje bez učinka ako se ne kvalificira uloga pripadnika alumni organizacija koji trebaju, na američkom primjeru, činiti **sponu** između znanosti i poduzetništva.

Zbivanja i aktualne teme hrvatskoga visokog školstva zaokupljaju pozornost bivših studenata od kojih pet i pol tisuća živi i radi u SR Njemačkoj. Almae Matris Alumni Croaticae Deutschland e.V. (AMAC Deutschland) okuplja sveučilišne absolvente i znanstvenike koji su voljni, kao prilog integraciji iseljništva, pružiti svoj znanstveni kapital stečen u više desetljeća rada u različitim strukama u Europi. U tome AMAC-Deutschland u suradnji s predstavnicima AMAC/AMCA Mundi želi kroz povezivanje pojedinačnih osobnih dostignuća stvoriti infrastrukturu gospodarskih ili znanstvenih namjena. Korištenje te infrastrukture u promicanju sveučilišne kulture jest realna šansa, ne samo za obogaćenje nastavne građe nego i za ostvarenje gospodarske dobiti. Vizija budućeg rada proizlazi iz dosadašnjih etapa u kojima je AMAC Deutschland i do sada djelovao. Djelovanje se alumna u Njemačkoj prikazuje u vlastitoj publikaciji – časopisu *Glasnik*, kao

trajnom obliku komunikacije. Izbor tema iz dosadašnjih izdanja prikazuje i buduće opredjeljenje rada Društva. U tom kontekstu kaže dr. sc. Ivo Derado iz Max-Planck-Instituta u Münchenu: »*Ne banalizirajmo znanost ako želimo preživjeti globalizaciju.*« (*Glasnik* 8, 2005., 9-10). U *Glasniku* 7 (2004., 22-27) autori Češljari, Košak et al. prikazuju situaciju i probleme u razvitku gospodarskih odnosa Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke. Dr. oec. Siniša Kušić et al. u studiji prikazuje *Mogućnosti i potrebe ocjene mjera aktivne radne politike u Hrvatskoj* (*Glasnik* 6, 2002., 26-29). Korištenja obnovljivih resursa nezaobilazna je tema u raspravi o budućem razvitku, potvrđuje dr. sc. Branko Bošnjaković, Regional Advisor on Environment UN Economic Commission for Europe, Geneva, Švicarska, u članku *EU Environmental Legislation: a challenge for the business sector in Croatia* (*Glasnik* 6, 2002., 22-25). *Škola kao poduzetnik* naslov je priloga prof. V. Bašića et al. o uspjehu državne gospodarske politike u Skandinaviji (Kraljevini Danskoj) utemeljene na pozitivnom pristupu školskoj izobrazbi. (*Glasnik* 5, 2001, 23-24).

Suradnice Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s predstavnicima HIT&E i AMAC Deutschland

Viziju budućeg rada može zaokružiti primjer suradnje Hrvatskoga energetskog instituta »Hrvoje Požar« iz Zagreba, Društva hrvatskih inženjera, tehničara i ekonomista (HIT&E) iz Stuttgarta te suradnika Agronomskog i Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu vezane uz promidžbu *Hrvatskog nacionalnog energetskog programa* na 10. međunarodnom kongresu i izložbi o primjeni biomase koji se od 8. do 11. lipnja 1998. održao u Würzburgu. (*Glasnik* 4, 1998., 20-21).

AMAC-Deutschland je član i njemačkog *Saveza bivših studenata* – ALUMNI-NET u kojemu surađuje većina njemačkih sveučilišta. Suradnja na lokalnoj njemačkoj razini u ALUMNI-NET-u bit će potpora ne samo u operativnom smislu nego može poslužiti i kao model za udruživanje AMAC/AMCA Mundi.

Ivica Košak,
predsjednik AMAC-Deutschland

Uz 250. obljetnicu Mozartova rođenja (1756.-1791.-2006.)

Još nije bio navršio tri godine kad je na klavičembalu svoje sestre Nanerl, kako ju je zvao, počeo tražiti »note koje se vole«. Rodio se u Salzburgu, 27. siječnja 1756. Na krštenju je dobio tri imena: Johann (jer se u kalendaru 27. siječnja slavio sv. Ivan Zlatousti), Wolfgang (po djedu s majčine strane) i Teofil (po krsnom kumu). Putujući Europom, posebice Italijom, Francuskom i Engleskom, prvo ime ispušta, a treće preoblikuje u Amadeus, ne mijenjajući mu značenje jer grčko ime Theophilus prevedeno na latinski glasi Amadeus, njemački Gotlieb, hrvatski Bogoljub. A da je zaista bio »Božji ljubljjenik«, osjećamo svakiput kad slušamo bilo koju od njegovih 700-tinjak skladba, u kojima se na bezbroj načina, u bezbrojnim kombinacijama isprepliću »note koje se vole«. Mnogobrojnim svečanostima, kojima se u svjetskim razmjerima obilježava 250. rođendan jednog od najvećih i najizvođenijih skladatelja, Hrvatska se pridružila koncertima, predavanjima te izvođenjem Mozartovih djela već koncem 2005., a nastaviti će i tijekom cijele 2006. W. A. Mozart umro je u Beču prije 215 godina, 5. prosinca 1791., ne navršivši 36 godina života i ne završivši svoje posljednje djelo – Requiem.(J.M.)

APEL ZA OČUVANJE NAZIVA DIPLOMIRANI INŽENJER dipl. ing.

Gotovo stoljeće duga tradicija visokog obrazovanja u području tehničkih znanosti na ovim prostorima, od osnutka Tehničke visoke škole u Zagrebu godine 1919., bila je vezana uz pojam inženjerstva i iznjedrila je tisuće i tisuće visokoobrazovanih kadrova, *diploimiranih inženjera* različitih struka.

Izmjenama i dopunama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, od 16. srpnja 2004., ukida se naziv *diploimirani inženjer (dipl. ing.)* te se propisuje da će svi, koji završe diplomski studij po novom programu usklađenom s *Bolonjskim procesima*, stjecati titulu *magistra* struke.

U akademskoj zajednici koju čine pripadnici tehničkih struka ova je zakonska odredba uglavnom dočekana s negodovanjem. Stoga je Hrvatska udruga diplomiranih inženjera Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (AMCA-FA) pokrenula inicijativu da se vrati naziv *diploimirani inženjer* struke te da se naziv *magistar* struke rabi samo pri prevođenju diploma za potrebe izvan Hrvatske. AMCA-FA poziva sve udruge AMAC/AMCA iz područja tehničkih znanosti da podrže ovu inicijativu. (I. Dž.)

MUZEJ GRADITELJSKE BAŠTINE

Mnoga iznimno vrijedna djela hrvatske graditeljske baštine s vremenom padaju u zaborav, dok se druga propadanjem nezaustavljivo gube. Stoga je na Godišnjoj skupštini AMCA-FA na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, održanoj u prosincu 2005., inicirano osnivanje **Muzeja graditeljske baštine** po uzoru na slične institucije u svijetu.

Francuski paviljon, koji se nalazi u krugu Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu, izgrađen 1937. za potrebe izlaganja francuskih tvrtka na Zagrebačkom zboru (danas velesajmu), nalazi se u posljednje vrijeme u središtu interesa zbog svoje obnove i zaštite od daljnjeg propadanja. Manje je poznato da je riječ o remek-djelu konstruktorskoga inženjerstva koje je kao takvo 1997. bilo prikazano na velikoj izložbi *Umjetnost inženjera* u svjetski poznatom *Centre Georges Pompidou* u Parizu. Stoga se nametnula ideja da bi Francuski paviljon bio idealno mjesto za postav Muzeja graditeljske baštine i za očuvanje vrijedne građe za buduće naraštaje. AMCA-FA nastavit će djelovati na provođenju ove vrijedne inicijative. (I.Dž.)

AMCA FAZ UDRUGA DIPLOMIRANIH INŽENJERA I PRIJATELJA AGRONOMSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Udruga diplomiranih inženjera i prijatelja Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *AMCA FAZ (Almae Matris Croaticae Alumni Facultatis Agriculturae Zagrabienensis)* osnovana je 17. lipnja 2004. Na osnivačkoj skupštini toga dana izabrano je vodstvo u sastavu prof. dr. sc. Frane Tomić, predsjednik, prof. dr. sc. Edi Maletić, dopredsjednik, i prof. dr. sc. Milan Pospišil, tajnik, a donijeta je i odluka o udruživanju u AMAC-Savez društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu. Upisana je u Registar udruga Republike Hrvatske 5. svibnja 2005.

Ove je godine Udruga organizirala susrete dviju generacija studenata Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: upisanih 1945., koji su proslavili 60. obljetnicu upisa, i upisanih 1980., koji su slavili 25. obljetnicu. Bivše studente Fakulteta pozdravio je prof. Frane Tomić, predsjednik AMCA-FAZ. Uz to članovi Udruge pomažu Studentskoj udruzi agronomije STUDA u organizaciji *Career Day-a*, prvog susreta hrvatskih gospodarstvenika i studenata Agronomskog fakulteta koji je održan 24. veljače 2006. u prostorijama Fakulteta. U tijeku je izrada baze podataka članova Udruge i web-stranica. Uz druženje i održavanje tradicije, AMCA-FAZ posebnu pozornost posvećuje mladima, pomažući im pri zapošljavanju i promicanju ugleda Fakulteta i Sveučilišta, te u stvaranju javnog znanstvenog i stručnog mišljenja o svim važnijim pitanjima vezanim uz razvitak znanosti i gospodarstva u području poljoprivrede.

Novi paviljon Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Koncem 2005. otvoren je novoizgrađeni šesti paviljon Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izgradnju, koja je trajala desetak godina, financiralo je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa iz proračuna. Taj 64 milijuna kuna vrijedan projekt osmislila je arhitektica dr. sc. Hildegard Auf-Franić, redovita profesorica Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a proglašen je jednom od najljepših zgrada izgrađenih za potrebe visoke naobrazbe u Hrvatskoj. U paviljonu se nalaze dvije predavaonice – prva opremljena za multimedijaska predavanja ima 202 sjedeća mjesta, a druga 158. Zatim su tu prostorije za dekana i popratne službe, velika (110 sjedećih mjesta) i mala vijećnica (18 sjedećih mjesta) te 62 radna kabineta za znanstveno i nastavno osoblje. Uz to, paviljon ima šest potpuno opremljenih kemijskih laboratorija za fiziku i kemiju tla te fiziologiju bilja – svaki površine 120 m² – koji zadovoljavaju najviše svjetske standarde. Primjerice *Laboratorij za fiziologiju bilja* opremljen je fitotronima tj. komorama rasta u kojima se mogu simulirati svi čimbenici rasta i razvoja biljaka (temperatura, vlažnost, svjetlost različite valne duljine, itd.). Dakle, paviljon je namijenjen prvenstveno znanstvenicima i studentima koji se bave *tlom i biljkama*.

Uvodnim predavanjem o ulasku Hrvatske u Europsku Uniju, paviljon je 2. prosinca 2005. svečano otvorio predsjednik Vlade Republike Hrvatske dr. Ivo Sanader. Svečanosti otvaranja, uz mnoge uvažene goste, među kojima su bili predstavnici hrvatskih sveučilišta te predstavnici poljoprivrednih i preradaivačkih tvrtka i proizvođača hrane koji surađuju s Fakultetom, bili su i ministri Dragan Primorac i Petar Čobanković te profesori i studenti Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

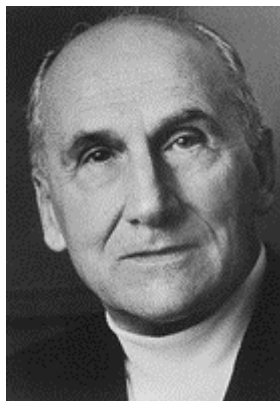
*Milan Pospišil,
tajnik AMCA-FAZ*

OBILJEŽAVANJE 100. OBLJETNICE RODENJA NOBELOVCA VLADIMIRA PRELOGA

U Hrvatskoj će se tijekom 2006. i 2007. pod pokroviteljstvom UNESCO-a obilježiti 100. obljetnica rođenja nobelovca Vladimira Preloga (Sarajevo, 23. srpnja 1906. – Zürich, 7. siječnja 1998.), koji je hrvatskoj i svjetskoj znanosti, struci i visokom školstvu dao nemjerljiv prinos, što je i rezultiralo Nobelovom nagradom za kemiju 1975.

Nositelj projekta je Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu (FKIT), a suorganizatori su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut Ruđer Bošković i PLIVA, d.d.

Projektu su se zasad priključili: Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa i časopis *Kemija u industriji*, Hrvatsko kemijsko društvo i časopis *Croatia Chemica Acta*, Tehnički muzej, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, HKD Napredak iz Sarajeva-Zagreba, Prirodoslovna škola Vladimir

Prelog u Zagrebu, Akademski zbor Vladimir Prelog i AMAC – Savez društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu, čiji je Vladimir Prelog bio doživotni počasni predsjednik.

Organizacijski odbor projekta čine koordinatorica dr. sc. Marija Kaštelan-Macan, red. prof. FKIT, te članovi (abecednim redom): dr. sc. Miljenko Dumić, PLIVA-Istraživanje i razvoj; dr. sc. Antun Glasnović, red. prof., dekan FKIT; dr. sc. Grace Karminski-Zamola, red. prof. FKIT; dr. sc. Krunoslav Kovačević, PLIVA-Istraživački institut; dr. sc. Greta Pifat-Mrzljak, predsjednica AMAC-Saveza društava; dr. sc. Danko Škare, IRB i *Kemija u industriji*; Akademik Nenad Trinajstić, HAZU i *Croatia Chemica Acta*; dr. sc. Đurđa Vasić-Rački, red. prof. FKIT i predsjednica Znanstvenog odbora XX. hrvatskog skupa kemičara i kemijskih inženjera; dr. sc. Mladen Žinić, ravnatelj IRB i predsjednik HKD.

Planom projekta predviđene su sljedeće manifestacije:

2006.

- Konferencija za medije (ožujak 2006.)
- Sudjelovanje na Festivalu znanosti (travanj 2006.)
- Raspis natječaja za najbolji učenički/studentски rad (ožujak 2006.)
- Intervjui, plakati, brošurice (travanj-prosinac 2006.)
- Svečana sjednica HAZU (lipanj 2006.)
- Koncert Akademskog zbora Vladimir Prelog (lipanj 2006.)
- Postavljanje vijenca na Prelogov grob (23. srpnja 2006.)
- Postavljanje Prelogove biste u Osijeku (rujan 2006.)
- Raspis natječaja za stipendiranje studenata kemijskih i kemijsko-inženjerskih studija (akad. god. 2006./07.)
- Znanstveno-stručni skup Velika predavaonica FKIT- PLIVA (listopad 2006.)
- Poseban broj časopisa *Kemija u industriji* (prosinac 2006.)

2007.

- XX. skup hrvatskih kemičara i kemijskih inženjera te dodjela *Nagrade Vladimir Prelog* (26. veljače – 1. ožujka 2007.)
- Nagrađivanje najboljeg učeničkog i/ili studentskog rada iz kemije (listopad 2007.)
- Izložba posvećena Vladimiru Prelogu i hrvatskoj kemiji (Tehnički muzej, rujan-listopad 2007.)
- Izdavanje knjige sabranih članaka o V. Prelogu i njegove bibliografije, (studeni-prosinac 2007.)
- Sređivanje i prezentiranje javnosti Prelogove ostavštine (konac 2007., početak 2008.).
- Pozvana predavanja istaknutih znanstvenika s ETH, Zürich i ICT, Prag (2006./07.)
- Završna konferencija za medije (prosinac 2007. - siječanj 2008.)

Organizacijski odbor očekuje da će provedba predviđenog programa prikazati hrvatskoj javnosti kemiju kao moćnu prirodnu znanost koja može utjecati na poboljšavanje kvalitete okoliša i ljudskog života. Vladimir Prelog je to pokazao i dokazao svojim izumima i znanstvenim radovima, a današnja generacija njegovih nasljednika to nastavlja, slijedeći znanstvene i etičke principe.

Važan je cilj projekta naglasiti nužnost sprege prirodnih i inženjerskih znanosti i gospodarstva u primjeni okolišu prikladnih tehnologija, pri čemu je Prelog pokazao pravi put kao preteča suradnje sveučilišta i gospodarstva. Organizacijski odbor vjeruje da će upoznavanje mladeži s Prelogovim prinosom hrvatskoj i svjetskoj znanosti popularnim manifestacijama (izložbe, radionice, prikladne brošure i sl.) rezultirati većom zainteresiranošću za prirodne i tehničke znanosti, toliko potrebne hrvatskom gospodarstvu.

Marija Kaštelan-Macan,
koordinatorka programa

Eppur si muove!

REGISTRACIJA AMAC – SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Iz prikaza Ivce Džebe u prošlom dvobroju *AMAC-Glasnika* svi su amakovci obaviješteni o Osnivačkoj sjednici Sabora AMAC-Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu, koja je održana u vijećnici Rektorata Sveučilišta, 22. veljače 2005. Na sjednici su se okupili zastupnici onih AMAC/AMCA udruga, koje su Povjerenstvu za poslove AMAC-a Sveučilišta u Zagrebu prethodno dostavile svoje statute, odluke o udruživanju s imenima zastupnika i potvrde o registraciji. Zastupnici su donijeli dvije važne odluke. Prva se odnosila na udruživanje u Savez i pokretanje postupka za upis Saveza u registar udruga, a druga na prihvaćanje Statuta, u konačni tekst kojega je ugrađeno niz poboljšanja izrečenih u raspravi na III. Saboru AMAC/AMCA. Slijedio je izbor vodstva Saveza. Tajnim su glasovanjem izabrani: za predsjednicu G. Pifat-Mrzljak; za članove Predsjedništva: K. Kovačević, J. Milić, B. Kunst, A. Korać, I. Džeba i Š. Cerjan-Stefanović; za članove Nadzornog povjerenstva: A.-M. Grancarić, V. Dugandžić i I. Penava te za članove Časopisa suda: M. Pribanić, M. Sajko i I. Krolu.

Sabor je naglasio prioritete zadatke Predsjedništva: a) nastaviti suradnju sa svim AMAC/AMCA udrugama; b) osigurati daljnje izlaženje *AMAC Glasnika*; c) obaviti registraciju i pronaći prostor za ured AMAC-a te organizirati rad ureda; d) svake četvrtne godine održati Sabor svih AMAC/AMCA udruga bez obzira jesu li u Savezu ili ne. Svim predviđenim aktivnostima svrha je promicanje ugleda i dobrobiti Sveučilišta u Zagrebu.

Predsjedništvo je svoju konstitutivnu sjednicu održalo 5. travnja 2005. Tada su iz reda članova Predsjedništva izabrana dva dopredsjednika: Branko Kunst, za suradnju s AMAC/AMCA Mundus, i Ivica Džeba, za suradnju s AMAC/AMCA Domus, te tajnik Saveza Josip Milić, koji se te dužnosti prihvatio prvenstveno radi registracije. Za blagajnika je izabran Kruno Kovačević, a za zamjenike zastupnika Središnjice Bojana Božanić i Irena Stopfer, koja obavlja većinu administrativnih poslova za AMAC.

Sve potrebno za registraciju Saveza predano je Gradskom poglavarstvu, a potvrda o registraciji stigla je koncem srpnja 2005. Registracijski je ured prihvatio rješenje navedeno u Statutu, prema kojemu Savez uz udruge može primati i pojedinačne članove u svoju Središnjicu. Na taj su način svim bivšim studentima i prijateljima Sveučilišta u Zagrebu otvorena vrata da pristupanjem svojoj ostanu povezani sa svojim Sveučilištem, bez obzira postoji li ili ne AMAC/AMCA udruga pri matičnom fakultetu odnosno bilo gdje u domovini ili inozemstvu.

AMAC – CH

Od AMAC-CH ili Udruge bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta – Švicarska iz Zürich a primili smo vijest o »pokretanju zamrle djelatnosti«: Generalni konzulat RH u Zürichu inicira koordinaciju rada hrvatskih udruga; 3. lipnja 2005. organiziran je koncert, a 15. listopada *Jour fix*, na kojem se uz veleposlanika i generalnog konzula RH okupilo pedesetak sudionika koji su imali prigodu razgovarati s hrvatskom književnicom Julijanom Matanović. Proslavljen je i 70. rođendan dr. Željka Matuša, stomatologa, športaša i športskog novinara. Na proslavi 150. obljetnice ETH Zürich a organiziran je *Dan gospodarstva, politike i alumna*. Naglašeno je da je veza između gospodarstva i znanosti, koju najlakše ostvaruju alumni, iznimno važna za gospodarski razvitak. Vijest potpisuju Ivo Boban, Goran Bošković i Ante Soldo. O djelovanju AMAC-CH i drugih hrvatskih udruga u Švicarskoj redovito izvješćuje web-portal: www.croatia.ch

S gostovanja u Sloveniji, Olimje, 2005.

PETNAESTA OBLJETNICA AKADEMSKOG ZBORA VLADIMIR PRELOG

Počeci rada *Akademskog zbora Vladimir Prelog* vezani su uz početak rada AMACIZ-a, koji je osnovan 13. veljače 1991. Prvo okupljanje i prva proba održana je 1. ožujka 1991., a prvi javni nastup 4. svibnja iste godine, da bi već 15. prosinca Zbor imao nastup u Hrvatskom glazbenom zavodu (HGZ). Okupili su se uglavnom *kemijski inženjeri i kemičari*, zaposjeli Veliku predavaonicu Fakulteta te su ponedjeljkom i četvrtkom iveseljivali Marulićev trg svojim probama. Tradicionalno je održavanje svečanog koncerta u HGZ-u što se redovito ponavlja uz Godišnju skupštinu Društva. Zbor je utemeljen pod imenom *Zbor Almae Matris Alumni Chemicae Ingeniariae Zagradiensis* odnosno *Zbor AMACIZ-a*. Tisak kao i televizija hvalili su Zbor iako često nisu znali što to ime znači. Godine 2004. dogovoreno je da Zbor promijeni ime u *Akademski zbor Vladimir Prelog* pa susretljivošću gospođe Prelog Zbor danas nosi ime poznatog nobelovca, počasnog doktora Zagrebačkog sveučilišta i nekadašnjeg profesora Tehničkoga fakulteta iz kojega je nastao naš fakultet.

Zahvaljujući dobrom početku rada Zbora, koji je imao punu podršku i Društva diplomiranih inženjera i prijatelja kemijsko-tehnološkog studija i Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije, Zbor je potaknuo osnivanje i drugih sekcija: likovne, planinarske, športske kao i niza kolokvija. Entuzijazam, koji je vladao Zborom nadahnua je i ostale.

Osim nastupa za članove AMACIZ-a, Zbor sudjeluje na natjecanjima i smotrama u Hrvatskoj i inozemstvu. Svojim lijepim glasovima članovi su Zbora promovirali ime AMACIZ-a diljem naše domovine, ali i Italije, Francuske, Austrije, Švedske, Češke, Mađarske te Slovenije.

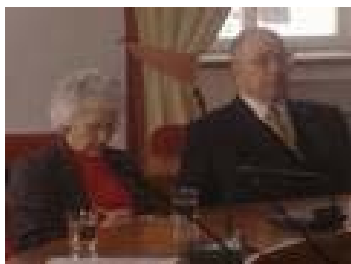
Prvog dirigenta Vinka Glasnovića (1991.-1995.) zamijenio je Zdravko Vitković (1995.-2001.), a od 2001. Zbor vodi Iva Čakara-

Juras. Svaki je dirigent volio Zbor i dao mu maksimum svojega umijeća. Svi su bili izvrsni i Zbor je od svakog od njih naučio nešto novo. Najduži staž ima Iva Juras, koja je uz Zbor diplomirala dirigiranje, udala se i podarila Zboru puno svojih ideja i mladenačkog zanosa. Zbor je pak uz Ivu naučio svladavati sve teže i teže dionice, osjećati glazbu i vladati glasom, što je sve rezultiralo daljnjim uspjesima. Posebno bih izdvojila nastup u Mimari, 2. srpnja 2004., prigodom Trećeg sabora AMAC/AMCA, kada je Zbor oduševio dvoranu uzvanika, predstavnike Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa na čelu s ministrom Vladimirom Primorcem i članove AMAC/AMCA Mundus i Domus koji su sudjelovali na Saboru.

Zahvaljujući Zboru zavojljeni smo zbarsko pjevanje. Slušajući i druge zborove procijenili smo da se *Akademski zbor Vladimir Prelog* može ubrojiti među najbolje u Hrvatskoj. Prepoznatljiv je njegov izvanredan zvuk, bilo da izvodi sakralnu glazbu bilo meni najdražu pjesmu *Vočku poslije kiše*. To je jedinstveni zbor u kojem svojim glasovima sudjeluju i studenti i njihovi profesori FKIT-a, a dobro su došli i članovi drugih struka.

Čestitajući svakom članu Zbora posebno ovu obljetnicu, zahvaljujem na redovitom dolaženju na probe i podsjećam da su svi članovi Zbora ujedno i članovi AMACIZ-a – Društva diplomiranih inženjera i prijatelja kemijsko-tehnološkog studija pa, sukladno našim propisima, svi imamo ista prava i obveze. Zahvaljujem i matičnom Fakultetu, koji davanjem prostora i donacija doprinosi razvitku Zbora i zbornog pjevanja, a dužnost mi je zahvaliti i svim članovima AMACIZ-a, koji svojim članarinama pomažu rad Zbora, te Uredu za kulturu grada Zagreba, koji također daje podršku *Akademskom zboru Vladimir Prelog*.

Štefica Cerjan Stefanović

DONACIJA DR. L. W. PHILLIPSA

Ovih je dana Sveučilište u Zagrebu posjetio dr. Lawrence W. Phillips, Amerikanac hrvatskoga podrijetla, koji je za projekt održivog razvitka ruralnih područja u Hrvatskoj donirao pola milijuna američkih dolara. Donacija je upućena Sveučilištu u Georgiji, Athens s kojim Sveučilište u Zagrebu vrlo uspješno surađuje već punih osam godina. Gospodin Phillips, umirovljeni liječnik i

bivši vojni pilot, piše povijest svoje obitelji koja je početkom 20. stoljeća iselila iz Žumberka u Sjedinjene Američke Države. Povod za donaciju bilo je pronađeno hrvatsko pismo njegove majke koje ne bi bio razumio da mu ga nije preveo prof. Langston sa Sveučilišta u Georgiji.

Donacija će biti znatan doprinos nastavku rada na projektu koji je rezultirao osnivanjem Sveučilišnog centra za regionalni razvitak Sveučilišta u Zagrebu. Centru su za smještaj lokalne vlasti 2003. donirale nekadašnju školsku zgradu u Mrzлом Polju. Osnivanjem Centra Sveučilište želi ojačati svoju ulogu u oblikovanju uvjeta poticajnih za održivi razvitak te potaknuti proces povezivanja Sveučilišta i lokalnih zajednica, napose onih koje zbog udaljenijeg položaja imaju teškoća u oblikovanju i realizaciji svojih razvojnih programa.

Prezentaciju dosadašnjih postignuća na projektu pred dr. Phillipsom i njegovom suprugom te predstavnicima Medicinskog, Agronomskog, Veterinarskog i Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održao je prof. dr. sc. Bojan Baletić, prodekan Arhitektonskog fakulteta i predsjednik Vijeća za regionalni razvoj. Predstavnici navedenih fakulteta izrazili su spremnost za sudjelovanje u radu Centra organiziranjem terenske nastave i pružanjem svekolike podrške. Kao stožerna javna ustanova Sveučilište se i svojim Statutom obvezalo na razvitak regionalnih i lokalnih zajednica, a ovim projektom tu svoju obvezu počinje ispunjavati i u praksi. Na sreću, osim obveze i dobre volje, sada su, zahvaljujući velikodušnoj gesti gospodina L. W. Phillipsa na raspolaganju i znatna sredstva koja će omogućiti realizaciju planova i programa. Ta njegova velikodušna gesta, koju su potaknule riječi njegove majke u već zaboravljenom, požutjelom pismu, koje donedavno nije razumio, sve nas je ugodno iznenadila. Vjerujemo da bi sličnih gesta upravo zahvaljujući djelovanju društava AMAC moglo biti i ubuduće. Ideje, projekti i vizije postoje. Potrebna je ljubav i povjerenje slično ovome gospodina Phillipsa.

Zvonimira Klen

SVEUČILIŠNA ŠKOLA HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE

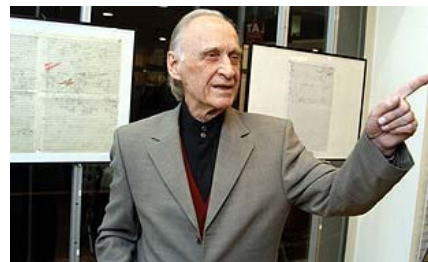
Sveučilišnu školu hrvatskoga jezika i kulture osnovali su godine 1990. Sveučilište u Zagrebu i Hrvatska matica iseljenika, kao *Ljetnu školu* u lipnju i srpnju i *Zimsku školu* u siječnju. Škola se sastoji od akademskoga i kulturnoga programa, koji osim predavanja uključuje obilazak muzeja, galerija, susrete s umjetnicima, kazališne predstave, koncerte, obilazak grada, izlete ... Nastava je ustrojena u skladu sa znanstvenim istraživanjima, održava se i terenska nastava, a nastavnici se služe posebnim materijalima izrađenima za potrebe jezičnoga tečaja. Od početnih 60 sati jezične nastave na tri različite razine Škola se proširila na deset razina (četiri početne *PIA, PIB, P2 i P3*, tri srednje: *S1, S2 i S3*, te tri napredne: *N1, N2 i N3*) s ukupno 110 sati jezične nastave. Nastava kulture širila se od četiri područja: zemljopis, povijest, likovna umjetnost i književnost i na etnologiju, klasičnu i narodnu glazbu, filmsku umjetnost, jezičnu kulturu, suvremenu društvenu i političku situaciju. Škola se i prostorno selila, sada se nastava održava u Studentskome domu Cvjetno naselje.

Školu pohađaju potomci hrvatskih iseljenika, ali i stranci koji su strukom, poslom ili privatno usmjereni na Hrvate i Hrvatsku. Dosad je Školu pohađalo šestotinjak studenata iz 33 zemlje: dvadeset europskih i trinaest s ostalih kontinenata. Najviše je polaznika bilo iz SAD (gotovo polovica), a po brojnosti su slijedili polaznici iz Australije, Austrije, Njemačke, Francuske, Kanade, Švedske i Italije. Osamdesetak posto čine govornici germanskih jezika, od toga oko 64% engleskoga, 12% njemačkoga, ostalo su skandinavski jezici i nizozemski. Romanskih je jezika oko 12% (francuski, španjolski, talijanski, portugalski), slavenskih oko 4% (poljski, slovački, slovenski, češki, srpski), ostatak su neindeoeuropski jezici: japanski, ugro-finski i semitsko-hamitski.

Studentima koji polože pismeni i usmeni ispit iz hrvatskoga jezika dodjeljuje se dvojezična hrvatsko-engleska diploma Sveučilišne škole, koju potpisuju rektor i voditelj, te izvještaj o ocjenama. Desetak posto studenata ne uspijeva položiti ispit (ili mu ne pristupaju), oni dobivaju samo potvrđnicu o sudjelovanju. Ispit iz hrvatske kulture nije obavezan, dosad ga je položilo osamdesetak studenata. Sveučilišna škola nudi najintenzivniji tečaj jezika i vrlo zahtjevan program, ali i veliko zadovoljstvo postignutim. Akademska školarina stoji 720 eura, kulturni program 250. Ovogodišnja *Ljetna škola* održat će se od 24. lipnja do 21. srpnja 2006. Više je obavijesti na webu: www.unizg.hr, www.matis.hr ili www.croatiana.org.

Zrinka Jelaska,
voditeljica Škole

KNJIGA O SKLADATELJU IVI MALECU

U ponedjeljak, 12. prosinca 2005., u pariškom kazalištu *Lucernaire* predstavljena je knjiga: Martial Robert, *Ivo Malec i njegov instrumentalni studio* (*Ivo Malec i njegov instrumentalni studio*). U uvodnoj riječi, Josip Ago Skenderović, predsjednik Udruge bivših studenata hrvatskih sveučilišta u Parizu (AMCA-Francuska), napomenuo je da je to prigoda za iskazivanje počasti uz 80. obljetnicu života glazbenom umjetniku Ivi Malecu (r. 30. ožujka 1925. u Zagrebu, gdje je 1943. završio Klasičnu gimnaziju te na Muzičkoj akademiji studij dirigranja i kompozicije), koji svojim radom i djelom izaziva divljenje i poštovanje glazbenika diljem svijeta. O knjizi je govorio autor i Malecov učenik M. Robert, a Malecovu skladbu *Arko-I* za violončelo izveo je Timothe Tosi. Uz velik broj posjetitelja, na predstavljanju su bili i veleposlanik RH u Parizu Božidar Gagro kao i proslavljeni umjetnik Ivo Malec, a podužu vijest o predstavljanju poslao nam je Vlatko Marić.

Akademik EMILIO MARIN
dr. honoris causa Pariškoga sveučilišta

Na Pariškom sveučilištu – Université de Paris XII, Val de Marne – naš poznati arheolog, akademik Emilio Marin, hrvatski veleposlanik pri Svetoj Stolici i pri Malteškom redu, promoviran je 1. prosinca 2005. na čast doktora *honoris causa*. U svom zahvalnom govoru upućenom rektoru, predsjedniku Sveučilišta, svojoj suradnici na projektima Françoise Prévot i svima nazočnima spomenuo je da se prvi put s dodjelom takve časti susreo 1969. *kao student Sveučilišta u Zagrebu*, koje je tada na čast doktora *honoris causa*, uz proslavu 300. obljetnice Hrvatskoga sveučilišta, promovirao slavnog talijanskog filologa Giacoma Devota i nobelovca Wenera Heisenberga. Iako je danas silno ponosan na to što je stavljen uz bok takvih velikana, ipak »bi, nakon što dobro učini ono što mora učiniti i kad se ispuni vrijeme, želio da poput solinskoga anonimusa može reći: Gospodine, poklonio sam Ti ove darove od Tvojih darova; sjeti se svojega sluge.« J.M.

AMAC/AMCA DOMUS – POPIS PREDSDJEDNIKA ILI KOORDINATORA NA VISOKIM UČILIŠTIMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Rb	Visoko učilište	Kratica udruge	Predsjednik/koordinator	e-mail/kontakt adresa	telefon – primjedba
1.	F. ELEKTROTEHNIKE I RAČUN.	AMAC-FER	Uroš PERUŠKO	uros.perusko@fer.hr	01 612 99 99 S
2.	F. KEMIJSKOG INŽENJ. I TEHN.	AMACIZ	Jasenska JELENČIĆ	amaciz@fkit.hr	01 459 71 19 S
3.	F. ORGANIZACIJE I INFORMAT.	AMAC-FOI	Verica DUGANDŽIĆ	amac@foi.hr	042 21 37 77 S
4.	F. PROMETNIH ZNANOSTI	AMAC-FSC	Stanislav PAVLIN	stanislav.pavlin@fpz.hr	01 238 02 05 S
5.	FARMACEUTSKO-BIOKEM. F.	AMAFBF	Marijan PRIBANIĆ	dpavicic@pharma.hr	01 48 18 288 S
6.	GRAĐEVINSKI FAKULTET	AMCA-FA	Ivica DŽEBA	ivci@grad.hr	01 456 12 02 S
7.	PRAVNI FAKULTET	AMAAC-FI	Jadranko CRNIĆ	aleksandra.korac@pfzgb.tel.hr	01 480 24 34 S
8.	SVEUČ. CENTAR – HRV. STUDIJI	AMAC-SC	Ivan PENAVALA	ipenava@hotmail.com	01 611 79 62 S
9.	TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI F.	AMCA-TTF	Ana Marija GRANCARIĆ	amgranca@tff.hr	01 487 73 60 S
10.	SREDIŠNICA AMAC-SAVEZA	AMAC-Savez	Greta PIFAT-MRZLJAK	pifat@irb.hr	01 456 42 26 S
11.	MEDICINSKI FAKULTET	AMAMUZ	Željko METELKO	zeljko.metelko@idb.hr	01 235 38 00 ✓
12.	AGRONOMSKI FAKULTET	AMAC-FAZ	Frane TOMIĆ	mpospisil@agr.hr	01 239 37 77 ✓
13.	AKADEMIJA LIKOVNIH UMJ.		Višnja BORENIĆ	vborenic@alu.hr	01 377 73 00 ⇨
14.	FILOZOFSKI FAKULTET		Jelka VINCE-PALLUA	jelka.vince-pallua@zg.tel.hr	01 23 19 705 ⇨
15.	GRAFIČKI FAKULTET		Nikola MRVAC	mrvac@grf.hr	01 237 10 80 ⇨
16.	KINEZIOLŠKI FAKULTET		Ksenija BOSNAR	xenia@ffk.hr	01 365 87 36 ⇨
17.	METALURŠKI FAKULTET		Ante MARKOTIĆ	dekanat@siscia.simet.hr	044 53 33 78 ⇨
18.	PREHRAMBENO-BIOTEHN. F.		Duška ĆURIĆ	dcuric@pbf.hr	01 483 60 47 ⇨
19.	PRIRODOSLOVNO-MAT. F.		Ivana WEYGAND ĐURAŠEVIĆ	weygand@irb.hr	01 456 11 97 ⇨
20.	RUDARSKO-GEOL.-NAFTNI F.		Boris KAVEDŽIJA	boriskav@vip.hr	01 460 54 69 ⇨
21.	STOMATOLOŠKI FAKULTET		Hrvoje BRKIĆ	brkic@sfzg.hr	01 480 21 45 ⇨

NAPOMENA: Navedena su visoka učilišta Sveučilišta u Zagrebu na kojima postoji udruge AMAC/AMCA ili je u osnivanju. Slovom S označene su udruge koje su sudjelovale na osnivačkoj sjednici Sabora AMAC – Saveza društava u Zagrebu..

AMAC/AMCA MUNDUS – POPIS PREDSDJEDNIKA ILI KOORDINATORA U INOZEMSTVU

SKRAĆENI NAZIV UDRUGE	DRŽAVA	Ime i prezime predsjednika odnosno koordinatora	e-mail/kontakt adresa
1. AMAC-Sydney	AUSTRALIJA – AUSTRALIA	Katherine ČURIĆ	amacsydney@hotmail.com
2. AMAC-UK	ENGLESKA – UNITED KINGDOM	Ana ALFIREVIĆ	amac_uk@btopenworld.com
3. AMCA-Francuska	FRANCUSKA – FRANCE	Josip Ago SKENDEROVIĆ	ago.skenderovic@yahoo.fr
4. AMCA-Toronto	KANADA – CANADA	Nikola DEMARIN	ndemarin@pathcom.com
5. AMAC-Quebec	KANADA – CANADA	Zoran KLOBUČAR	zzklobucar@sympatico.ca
6. AMAC-Deutschland	NJEMAČKA – DEUTSCHLAND	Ivica KOŠAK	ivokosak@t-online.de
7. AMAC-California	SAD – USA	Vicko MATULOVIĆ	vickom@hotmail.com
8. AMAC-Mid-Atlantic	SAD – USA	Zlatko BAČIĆ	zlatko.bacic@nyu.edu
9. AMAC-Midwest	SAD – USA	Dean KRAJINOVIĆ	soljani@gvsu.edu
10. AMAC-New England	SAD – USA	Marijan DESPALATOVIĆ	mdes@conncoll.edu
11. AMAC-Washington	SAD – USA	Andrej MAČEK	amacek@erols.com
12. AMAC-Sweden	ŠVEDSKA – SWEDEN	Ante RAGUŽ	amacswede@hotmail.com
13. AMAC-CH	ŠVICARSKA – SWITZERLAND – SUISSE	Ante SOLDO	ante.soldo@dplanet.ch

NAPOMENA: Molimo vas da provjerite točnost podataka i pošaljete nam eventualne korekcije na e-mail: istopfer@unizg.hr
Unaprijed zahvaljujemo na pomoći.

In memoriam

JAKOB GROF ELTZ VUKOVARSKI

(Kleinheubach, 22. rujna 1921. – Eltville, 10. veljače 2006.)

U krugu svoje obitelji u Eltvilleu, nakon duže bolesti, 10. veljače 2006. u 85. godini života, umro je Jakob grof Eltz Vukovarski, diplomat, pravnik i enolog, potomak jedne od najstarijih njemačkih plemićkih obitelji koja u 18. stoljeću stječe posjede u Slavoniji i Srijemu te 1733. dobiva i grofovsku čast. Sahranjen je u Eltvilleu, 18. veljače 2006. Jakob grof Eltz završio je srednju školu u Münchenu, a 1940. na Klasičnoj II. Gim-

Grb obitelji Eltz

naziji u Zagrebu položio je maturu i upisao studij agronomije na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Budući da mu je 1945. bilo oduzeto državljanstvo i konfiscirana sva imovina, uključujući i dvorac u Vukovaru, te je bio protjeran iz zemlje u kojoj su zavladao komunisti, vraća se u Njemačku, gdje se, završivši studij prava, posvećuje upravi svojih imanja i brojnoj obitelji te postaje europski priznati stručnjak za vinogradarstvo i vinsko pravo. U Malteškom viteškom redu obnaša najviše dužnosti. Godine 1990. ponovno dobiva hrvatsko državljanstvo, postaje počasni predstavnik Republike Hrvatske u Njemačkoj, prije njezina međunarodnoga priznanja, te je u dva navrata bio izabran za zastupnika Hrvatskoga sabora. Uz AMAC-Deutschland, koji ga je izabrao za svojega prvog počasnog predsjednika, posebno ga vežu brojne akcije kojima je Malteški red zahvaljujući upravo njemu pomagao napadnutoj i ratom opustošenoj Hrvatskoj. Njegovi poštovatelji u Hrvatskoj mogli su mu iskazati počast na misama zadušnicama u Zagrebu (22. veljače) i Vukovaru (8. ožujka), a svi članovi AMAC-Deutschland i njihovih gosti, moći će to učiniti i 25. ožujka 2006., kad će uz Godišnji sabor AMAC-DE biti održana komemoracija njemu u čast. Ime Jakoba grofa Eltza Vukovarskoga trajno će ostati upisano kako u povijesti Hrvatske tako i u povijesti Zagrebačkog sveučilišta, posebice AMAC-a, te u sjećanjima njegovih kolega i prijatelja s kojima je u AMAC-u bio povezan. J.M.

HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI – PERSPEKTIVE I ROKOVI

Udruga bivših studenata hrvatskih sveučilišta – AMCA-F organizirala je 31. siječnja 2006. u Parizu okrugli stol s temom **Hrvatska u Europskoj uniji – perspektive i rokovi**. Sudionici su bili: hrvatski veleposlanik u Parizu Božidar Gagro, Guy Legras, bivši generalni direktor vanjskih odnosa pri Europskoj komisiji i sadašnji savjetnik Vlade RH za ulazak u Europsku Uniju Georges-Marie Chenu, prvi francuski veleposlanik u Hrvatskoj, te Marc Gjidara, profesor na Sveučilištu Pantéon-Assas (Paris II) i voditelj *Europskih studija* na Sveučilištu u Zagrebu.

Pred brojnim slušateljstvom sudionici su analizirali aktualnu situaciju Hrvatske u procesu ulaska u Europsku Uniju. Iako neke članice i političari EU sve češće dovode u pitanje proširivanje Unije, istaknuto je da ulazak Hrvatske u EU ne bi trebao biti doveden u pitanje. Problem je samo u trajanju pregovora i hoće li Hrvatska biti spremna za ulazak, tj. hoće li Hrvatska uspjati uskladiti sve što se od nje traži kad su pitanju pravne, ekonomske i socijalne reforme? Ako u tome uspije, onda bi ulazak 2009., kako se nada Vlada RH, bio moguć, osim ako neki politički ili drugi izvredniji događaj u samoj EU to onemogućiti. Sudionici su naglasili da su reforme, koje Hrvatska treba i mora provesti, potrebne i za samu Hrvatsku želi li biti moderna država bez obzira na datum ulaska.

Provjera ispunjavanja uvjeta za ulazak u EU i kojim ritmom ih Hrvatska može ispunjavati, traži vrijeme. Vrijeme potrebno za ispitivanje uvjeta i zaključivanje dogovora na nekim područjima, kao što je primjerice ratarstvo, traju dosta dugo, dok na drugim područjima vrlo kratko. Kada se postigne dogovor na nekom

području, tada se potpisuje samo privremeni ugovor između zemlje kandidata i Unije. Tek kada se završe pregovori iz svih područja, potpisuje se ugovor o završenim pregovorima.

Reforme su, iako sada izazivaju poteškoće u životu građana, potrebne i neizbježne. Kad se te reforme provedu, omogućit će Hrvatskoj izlazak iz tranzicije u kojoj se sada nalazi. Na pitanje hoće li se ulazak Hrvatske u EU vezati uz ulazak susjeda, odnosno uz zemlje tzv. Zapadnog Balkana, odgovor je bio negativan. Ako za Hrvatsku budu vrijedili uvjeti koji su vrijedili za druge zemlje, tada je jasno da to ne bi smio biti uvjet, iako nikad nije sigurno da s vremenom u prvi plan ne će izići neki novi politički uvjeti.

Nakon ulaska u EU zadnjih deset članica, svaki novi ulazak u EU Francuzi trebaju potvrditi/odobriti referendmom. Postavlja se pitanje vrijedi li to za ulazak Hrvatske. U diskusiji je iznešeno, na osnovi analize teksta o referendumu i bilješke vezane uz članak u francuskom ustavu, da se taj članak ne tiče Hrvatske, jer je odluka o pregovorima za ulazak Hrvatske donijeta prije njegova proglašenja. S druge strane, prema hrvatskom je ustavu potreban referendum da bi Hrvatska mogla ući u EU. Napomenuto je, što se tiče hrvatskog ustava, da se za donošenje odluke o referendumu zahtijeva dvije trećine glasova saborskih zastupnika. A referendum je valjan ako na njega izide više od 50 posto upisanih glasača. Za ulazak bi trebalo glasovati više od 50 posto glasača koji su izišli na referendum. Postavlja se pitanje hoće li se toliko birača odazvati na referendum? Jasno je da to može postati jedna od poteškoća kad je u pitanju ulazak u EU, kao što je i činjenica da se hrvatski zakoni moraju uskladiti s pravnim korpusom EU. A to je, kako reče jedan od sudionika, posao titana. Ali taj posao se ne smije i ne može odgoditi ili usporiti. Zapravo, tempo pregovaranja bi se trebao pojačati.

Uz to je napomenuto da Hrvatska treba nastojati oko očuvanja svojega prirodnog i kulturnog blaga. Isto tako treba ga znati bolje prezentirati. Danas to još nije slučaj. Zato je potrebno da se to blago (povijest sa svim naslijeđem duhovnih, socijalnih i političkih ideja, te hrvatska književnost) učini dostupnim svima onima koji dolaze u Hrvatsku kao turisti, kulturni djelatnici, znanstvenici, političari ili poduzetnici, istakao je gospodin Chenu. On je zamolio hrvatskog veleposlanika da učini sve kako bi to Francuzima bilo dostupno u dvojezičnim, po mogućnosti, džepnim izdanjima.

Kvalitetna izlaganja sudionika okruglog stola i pitanja slušatelja učinili su da je ova večer bila iznimno uspješna i konstruktivna za sve sudionike i slušatelje.

Vlatko MARIĆ, AMCA-Francuska

JOSIP JURAJ STROSSMAYER I SVEUČILIŠTE U ZAGREBU 1815. – 1874. – 1905. – 2005.

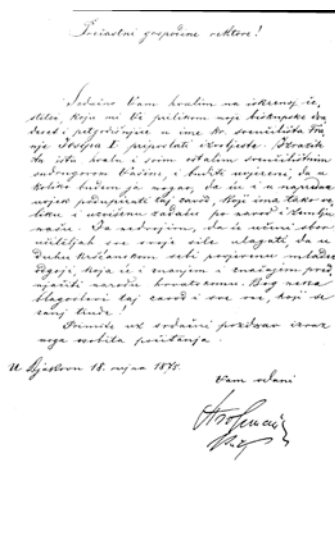
Tijekom godine 2005. Hrvatska je obilježila 190. obljetnicu rođenja i 100. obljetnicu smrti biskupa Josipa Jurja Strossmayera, političara, vizionara, prosvjetitelja, mecena, jedne od najutjecajnijih osoba druge polovine 19. stoljeća u Hrvatskoj. Godina 1874., navedena uz naslov, godina je utemeljenja modernog Sveučilišta u Zagrebu koje je 19. listopada 1874. započelo s radom ponajviše njegovom zaslugom. Stoga je Sveučilište u Zagrebu Dan Sveučilišta – Dies academicus, 3. studenoga 2005., posvetilo tim obljetnicama te ih popratilo prigodnom izložbom.

Josip Juraj Strossmayer rođen je u Osijeku, 4. veljače 1815. od majke Ane

*Strossmayerova bista
i pismo zahvale upućeno rektoru Matiji Mesiću g. 1875.*

Bistu, koja se nalazi u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu, izradio je 1906. **Rudolf Valdec** (Krapina, 1872. – Zagreb, 1929.), kipar i medaljer, čiji je Strossmayer bio mecena pa je za njega osim niza medalja i spomenika izradio i epifaj za grobnicu u katedrali u Đakovu.

rođene Erdeljac i oca Ivana, trgovca konjima, podrijetlom iz Gornje Austrije. Spominje se da je obitelj dobila dva sina blizanca: Josipa i Jurja. Budući da je jedan ubrzo nakon rođenja i krštenja umro, roditelji su preživjelim sinu odlučili dati oba imena.

Iznimno nadaren mladić osnovnu školu i gimnaziju završava u Osijeku, a studij filozofije i teologije započet u Đakovu nastavlja u Pešti, gdje s nepunih dvadeset godina doktorira filozofiju. Nakon ređenja za svećenika, 1838. i kapelanske službe u Petrovaradinu, studij nastavlja u Beču, gdje 1842. postiže i doktorat bogoslovnih znanosti. Od 1842. do 1847. profesor je u Đakovu, a od 1847. do 1849. profesor je kanonskog prava na Bečkom sveučilištu, rektor Augustineuma i dvorski kapelan. Na prijedlog bana Jelačića 1849. imenovan je đakovačkim biskupom. Imenovanje je potvrdio Papa Pio IX. pa je 8. rujna 1850. posvećen za biskupa, a 1851. imenovan je i administratorom Beogradske biskupije. Svoj program izrazio je geslom: *Sve za vjeru i domovinu*. Godine 1858. imenovan je i tajnim carskim savjetnikom, a 1859. postaje rimski konte i asistent papinskoga prijestolja. Godine 1898. papa Leon XIII. podjeljuje mu palij kao znak metropolitanske službe. U službenim spisima i nastupima naziva se biskupom đakovačko-srijemskim i bosanskim, povezujući za Crkvu dva povijesna lokaliteta: starokršćansko središte u Sirmiju i Bosansku biskupiju. Često se naziva i vladikom, jer kao nadpastir vjernika koji su se velikim dijelom nalazili pod tuđinskom vlašću podjednako pomaže svima i zdušno se zalaže za jedinstvo katolika i pravoslavaca.

U razdoblju od 1860. do 1873. intenzivno se bavi političkim, gospodarskim, graditeljskim, mecenatskim, prosvjetno-kulturnim i crkvenim djelovanjem. Kao veliki župan Virovitičke županije i prvak Narodne stranke drži niz zapaženih govora, da bi se nakon sklapanja *Hrvatsko-ugarske nagodbe* i njezine revizije odrekao političkoga djelovanja. U središte europske pozornosti došao je svojim briljantnim govorima na Prvom vatikanskom saboru 1869./1870., kad se isticao svojim idejama i vizijama o Crkvi 20. stoljeća ne slažući se s predloženom dogmom o nepogrješivosti pape. Neki ga danas zbog njegovih modernih stavova nazivaju i ocem Drugog vatikanskog sabora.

Sudjelujući u radu Hrvatskoga sabora zalaže se za utemeljenje akademije znanosti i umjetnosti te modernog hrvatskog sveučilišta: *»... Akademija bez sveučilišta ostala bi stablo bez korijenja, koje će svaka oluja uzdrmati i strovaliti moći ...«*.

Na njegov poticaj 1861. Sabor donosi zakonsku osnovu kojom se od carske i kraljevske vlasti u Beču zahtijeva osnivanje Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu s četiri fakulteta.

Poznato je da je isusovačka Zagrebačka akademija – Academia Zagrabiensis s filozofskim i teološkim studijem, koja je Poveljom kralja Leopolda iz 1669. dobila sva sveučilišna prava, od 1776. nastavila s radom kao Kraljevska akademija znanosti s tri fakulteta: pravnim, filozofskim i teološkim. Budući da je 1850. reformom školstva filozofija prebačena u gimnaziju, a teološki studij bio već ranije odijeljen od Akademije, od te godine u Zagre-

bu je postojala samo Pravoslavna akademija.

Utemeljena je *Zaklada za potporu sveučilištu*, u koju biskup daje veliki iznos u gotovini i obveznicama, a uz to daje i svoju plaću župana. Kasnije daje i poseban prilog za osnivanje Liječničkoga (Medicinskoga) fakulteta. Na opetovano traženje Sabora car i kralj Franjo Josip I. potpisao je 8. travnja 1869. *Zakonski članak ob utemeljenju sveučilišta u glavnom zemaljskom gradu Zagrebu*. Novim zakonskim člankom od 5. siječnja 1874. konačno su stvoreni uvjeti za otvaranje modernog hrvatskog sveučilišta, što bi bez Strossmayerove potpore bilo teško ostvariti.

Kraljevsko sveučilište Franje Josipa I., kako je službeno prozvano, iako se redovito govorilo o *Hrvatskom sveučilištu u Zagrebu*, svečano je otvoreno 19. listopada 1874. Svečanosti otvaranja trajale su tri dana u nazočnosti visokih sudionika i, naravno, utemeljitelja biskupa Strossmayera, kojemu je za svečanost otvaranja August Šenoa spjevao pjesmu pod naslovom: *U slavu Josipa Jurja Strossmayera, biskupa bosanskoga i srijemskoga, začetnika hrvatskoga sveučilišta ...*

Matija Mesić, prvi rektor modernoga Sveučilišta u Zagrebu, koji je i kao politički istomišljenik i kao svećenik rodom iz Broda na Savi surađivao s biskupom Strossmayerom i iznimno ga cijenio, na kraju svojega rektorskog mandata čestitao mu je 25. obljetnicu imenovanja biskupom (8. rujna 1850.), a Strossmayerova zahvala od 18. rujna 1875. najbolje govori o njegovoj ljubavi prema Sveučilištu: *»... Budite uvjereni, da ukoliko budem ja mogao, da ću i u napredak uvijek podupirati taj zavod, koji ima tako veliku i uzvišenu zadaću po narod i zemlju našu.«*

Životni vijek biskupa Josipa Jurja Strossmayera završio je 8. travnja 1905. u Đakovu, sjedištu biskupije kojoj je bio na čelu punih pedeset pet godina i kojoj je podario velebnu katedralu. U kripti te katedrale nalazi se i njegova grobnica.

Želeći se odužiti utemeljitelju modernoga Sveučilišta, Vlada je 1906. osigurala 4.000 kruna za biskupovo poprje, naručivši ga od kipara Rudolfa Valdeca (1872.–1929.), ponajboljeg poznatijega biskupova lika, i darovala ga Sveučilištu. Poprje je na spomendan bana Jelačića, 20. svibnja 1907., u auli Sveučilišta svečano otkrio tadanji rektor Antun Bauer, koji je kasnije imenovan zagrebačkim nadbiskupom. Godine 1969. prigodom proslave 300. obljetnice Sveučilišta izrađen je novi rektorski lanac, djelo Koste Angelija Radovanija, na kojemu Strossmayerov lik ima istaknuto mjesto.

Ranka Franz-Štern i Josip Milić